

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Tertia negatiua vniuersim Amoris diuini erga possibilia sententia,
explicatiùs, temperatiusque, variis conclusionibus proposita, eligitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

num. 3. & 4. & fors Bannez, Zúmel, & Molina, qui solum amorem necessarium Dei erga creaturas absolute negant; non autem liberum erga possibilia, et cum non assentiant, sed disputationem de illo omittant. Ceterum principale eorum omnium Doctorum fundamentum ex perfectione libertatis diuine; ad consequenda obiecta bonitatis limitate creata; adhuc ex suppositione, quod possibilia, qua talia præcisè bona, & amabilia à Deo absolute essent, hanc ipsam sententiam placitum, si in ea hypothese disputassent, dubium mihi non est.

3. Alter modus defendendi Deum possibilia creata, qua talia præcisè amare, necessaria nimirum de eorum præcisè possibilitate complacentia est: non fecus; ac infinita sua omniscentia possibilia eadem necessariorum cognoscit: ita sentire videtur tandem Henricus 2. p. sum. art. 47. quæst. 3. corp. & quodlib. 2. quæst. 3. Scotus clarus in 3. d. 32. quæst. vnica init. Richardus in 1. d. 45. art. 1. quæst. 4. & 7. Dionys. Carth. eadem d. quæst. 1. sub finem. Aureolus d. 46. art. 2. prop. 2. & 3. & d. 40. art. 1. prop. 1. & 2. Fonseca. 7. Metaph. cap. 8. quæst. 4. sect. 5. & q. 5. sectio 4. Vazq. d. 79. capite 2. Arrubal. d. 53. capite 2. Herize d. 18. de volunt. cap. 1. Ruiz de Montoya d. 6. de volunt. sectione 2. à num. 10. & sectione 3. multo sententiam hanc rationum, & discursum momento fundans, & protegens: citari verò, non sine fundamento, pro eadem Soarium nostrum ait, et ambigue aliquando loquatur; sed certe adeo est pro negatiua sententia apertus, ut de eius mente dubitari merito nequeat: expressè autem ubi magis præsentī opinioni videtur fauere gaudium de sola omnipotentia sua actuali Deo concedit; neque de possibilibus (quæ ipsa in huius sententia essentialiter transcendentaliter actuali omnipotentia continentur) secundum se sumptis vsquam Deo complacentiam concedit; sed solum, quatenus eminenter in actuali Dei de sua omnipotentia complacentia continentur: quod solum est Dei actuale omnipotentiam ab ipso amari.

4. Tertia vtrique relatæ vniuersim aduersa sententia docet Deum creata possibilia præcisè qua talia, siue secundum statum possibilitatis præcisè nullatenus amare; sed ea solummodo velle: quæ pro aliqua differentia temporis absolute existunt: eaque non amari à Deo necessariorum, sed libere, sicut libere eis existentia ab ipso consistunt: ita censent Magister in 3. d. 32. sub initio Albertus, prima parte quæst. 79. m. 2. art. 1. partic. 2. quem eius lectatur Discipulus Sanctus Thomas, 1. part. quæstione 19. articulo tertio, corpore & ad 6. ubi Valentia d. 1. pun. 2. & 3. Banes, Zúmel, & Molina ad quæst. 34. artic. 3. & alij Sancti Thomæ Expositores & ad eandem quæstionem 19. & 20. referuntur pro eadem sententia, quatenus Spiritum Sanctum ex creaturarum amore negant procedere, quia earum amor necessarius Deo non est; sed prorsus liber. Quo fundamento, Scotus etiam posset pro eadem sententia referri in 1. distinct. 32. quæst. 2. ad vltim. qui tamen pro ea non est; ut vidimus numero tertio. Potest enim Dei amor erga possibilia non necessarius asserti ab his Doctoribus; sed liber, iuxta affirmantis sententia primam, & rationabiliorem modum. Quare non certa fide tres hi Doctores pro hac vniuersim negatiua sententia referuntur.

5. In eadem sententia perflare videtur Sanct. Thom. 1. cont. Gent. capite 81. probans hic Deum non diligere omnia, quæ scit & citata quæst. 20. artic. 2. Deum diligere omnia, quæ sunt: ubi, licet negatiuum de amore, possibilibus præcisè, non posuerit, ac proinde noster Ruiz ipsum de efficaci voluntate locutum solummodo interpretetur d. 6. citata sect. 5. num. 10. tamen, si eius ratio tam ibi, quam quæst. 19. art. 6. ad 2. & artic. 3. ad 6. ab eodem Ruiz relatæ eadem sectione, numero septimo, & qua discrimen inter actum intellectus quod tendit in obiectum secundum quod est in cognoscente, & actum voluntatis, quod tendit in obiectum secundum quod in se est, aperte erga omne, quod in se actu non est, esse actu desideratum amorem omnium Dei excludit: eandemque doctrinam tradiderat tota q. 7. & 6. corp. ubi soli Deo, non autem creaturis, competere per essentiam suam bonitatem probat: quia

nec per suam essentiam competit illis esse (nempe actu) quod prima, & fundamentalis rerum bonitas est. Idcirco pro negatiua vniuersim amoris Dei erga possibilia, qua talia, ipsum interpretatur, & sequitur Ferrar ad citatum locum 1. contra Gent. cap. 81. lib. 4. cap. 13. §. dicitur: eidem sententia adherent Alex. Aleq. 1. p. quæst. 31. m. 1. post med. q. 34. m. 3. & 4. ac eius Discipulus Sanctus Bonaventura in 1. d. 45. art. 1. quæst. 4. in 3. d. 32. artic. 1. q. 1. ad argumenta. Richardus ibi art. 1. q. 2. ac fufius Gabriel ibi q. vnica. artic. 1. notab. 1. & artic. 2. conclus. 2. et post complacentiam (quam amorem esse negat) erga possibilia videtur admittit: denique pro ea stat Soarius d. 30. metaph. section. 16. à numero 39. & prima parte, libro 11. cap. 2. siue ac 3. de attribut. cap. 6.

CERTAMEN III.

Tertia negatiua vniuersim Amoris diuini erga possibilia sententia, explicatiua, temperatiuque, variis conclusionibus propostæ, eligitur.

1. Si prima conclusio. Possibilia creata, qua possibilia, siue præcisè secundum statum possibilitatis Deus necessariorum non amat. Hac conclusio est Doctorum omnium primæ, & tertie sententia: etque independentis ab eo, quod possibilia habeant, vel non habeant sufficientem bonitatem obiectiuam, ut à Deo amari possent. Est enim possibilia, præcisè, qui talia sufficientem bonitatem obiectiuam habeant ut actum terminent sui amorem (ut prima sententia admittit) que nunc permitimus liberum solum Dei erga ipsa esse posse amorem asserimus. Atque in hunc modum ratione Sancti Thomæ & Sancti Bonaventuræ tacta supra num. 2. siue, probamus. Determinatio potius de se libera; & necessitas in actu primo ad amorem illius obiecti debet ex altero à duobus provenire: vel ex summa, & infinita simpliciter bonitate, & perfectione obiecti amandi, (qualis solius Dei bonitas est, & que creatis repugnat) vel ex affectu aliquo antecedenti illius obiecti, quod actu determinat ad amorem aliter: sed nullius obiecti est in Deo antecedens amor: pro priori signo ad creaturarum amorem, ex quo ad ipsas, et sufficienter obiectiue bonas, amandas, actus vel quasi actus Dei voluntas determinatur: ergo nullus Dei voluntas determinata, seu necessitata antecedens ter est ad illam: adhuc qua possibilibus amorem ac libere inde non amantur necessariorum à Deo; sed ad summam cum potestate antecedenti ad ipsas amandas, vel non amandas.

2. Concludit discursus, si minoris partem extremam probemus: cui proinde probande tertie sententia DD. incumbunt, quia amor Dei creaturarum, adhuc possibilibus amorem precedens solum est amor Dei erga ipsum: sed ex hoc ad amandas creaturas determinatus, ac necessitatus, neque est neque intelligitur Deus ad huc vel quasi actus. Primò à prioribus, tam diuina bonitas, quam eius amor independentes à creaturarum etiam possibilibus bonitate, & amore prorsus sunt; ita, ut si tam possibilibus quam illarum amor exerceat erga illa sumptis repugnent, diuina bonitas, & Dei actus consisterent: ut erga controuersia prima, independentiam cuiusque prædicati diuini à creaturis, adhuc possibilibus, ostendentes probauimus. Confirmatur: quia Angelus, & Beati reliqui, & si minus independentes à creaturis, quam Deus, sunt, atque à Dei bonitate infinita in ipsius amorem necessariorum rapiantur; tamen, nec inde ad amorem illum creaturarum Dei amore determinantur, siue ex necessitate rapiuntur; sed libere illas adhuc ut possibiles amant; quidquid repugnet Ruiz, cuius exactiones, qua

ab oppositionibus contra hanc conclusionem nihilo differunt, cum his satisfaciamus, certamine. præcludemus.

3. Sit secunda conclusio: Deus non amat, adhuc libere, creaturas possibiles secundum statum suæ præcise possibilitatis: est Doctorum tertia sententia, & contra Doctores sententia primæ, ex duplici autem hac nostra conclusione constat, Deum possibilem, qua talia, nullatenus amare, ut docet, & acutè docuit Aureolus citandus d. 4. quæst. 1. certam. 1. num. 1. quam vniuersim ibi certam. 2. num. 1. vltius confirmabimus. Probatur: quia secundum eum statum præcise possibilitatis, nullam bonitatem absolute talem habent, neque obiectum amabilitatem stitendo in ipsa ergo nequeunt creata possibilia, qua talia, siue secundum præcise sui possibilitatem à Deo amari: ergo nec libere amari. Patet postrema conclusio: quidquid enim esse, fierique non potest, esse, fierique libere non potest. Prima conclusio est etiam perspicua: quia id solum amari absolute potest, quod bonum, & amabile obiectum absolute est, quare quod tale absolute non est, amari absolute nequit. Antecedens probatur: quia possibilia creata secundum præcise sui possibilitatem, siue, qua possibilia, absolute non sunt: ergo nec absolute habent bonitatem. Probatur antecedens: siquidem possibilitas rerum necessarie est veritatis: esse verò absolute contingentis. Secundò: quia alias creata per essentiam absolute essent, quod, & scripturæ, & rationi, & experientia repugnat: consequentia verò est legitima: quia bonitas rerum ad convenientiam, cum eorum esse dicitur, atque in esse ipsius completo physice, vel metaphysice formaliter, ab altero genere consistit: quare implicat aliquid absolute bonum esse, atque in se absolute non esse.

4. Respondet Ruiz citata d. 5. sect. 3. à num. 3. ex dictis sect. 2. à num. etiam 3. creaturæ possibili, præcise qua possibilibus, conuenire absolute bonitatem, non quidem absolutam (qua absque actuali absolute existentia eorum rebus non competit in Aristot. 5. Thom. & reliquorum sententia) sed bonitatem secundum quid; quæ in eo stat, ut rerum essentia perfecta sit, atque, si res ita, ut possibilibus cogitur, existat & producat, perfecta, ac bona producat, & sit. Contra tamen est: quia omnis bonitas rei conuertitur cum esse ipsius, imò, & est ipsum esse eius: ergo omnis bonitas absolute talis cum esse rei absolute tali, vel conuertitur saltem, vel identificatur: ergo bonitas absolute rei absolute tali cum esse rei absolute absolute tali, & bonitas rei secundum quid absolute talis conuertitur saltem, vel identificatur, cum esse rei absolute secundum quid: Atqui possibilia, qua possibilia præcise, neque absolutum, siue completum esse, neque esse incompletum, & secundum quid absolute habent: ergo neque absolutam bonitatem, neque secundum quid absolute habent. Quare ea distinctio bonitatis absolute talis, vel absolute, vel secundum quid tam physice, quam metaphysice, locum in absolute existentibus solummodo habet: ut completa existentia, siue physice, siue metaphysice absolutam bonitatem absolute habeant: incompleta verò existentia, siue physice, ut partes physice, siue metaphysice, ut partes metaphysice, quæ entis, seu esse prædicatum transcedunt, bonitatem secundum quid absolute habeant.

5. Minor discursus huius probatur, & confirmatur impugnatio ex doctrina ipsa solutionis: etenim possibilia, qua talia, neque secundum quid, neque secundum esse absolutum sui, habere absolute esse indubitatum omnibus est: quia esse rerum pro statu possibilitatis præcise tantum, est esse in potentia logica, seu posse esse, seu cum addito possibiliter, quod esse absolute tale rei, siue completum, siue incompletum, & secundum quid minime claudit: sed præcise excludit. Confirmatur argumentum nostrum, atque impugnatio solutio ex ipsius ratione, & explicatione subiuncta: quia bonitas hæc possibilem, qua talium, nihil aliud per se est præter eorum essentiam perfectam: hoc est, eorum prædicata sibi mutuo non repugnantia, sed conuenientia inter se, seu posse conuenienter esse actualem absque actuali repugnantia & contradictione habere: id autem non est illud esse identicum absque conuenientia vltimus absolute habere, sed illud possibilem

Christoph. de Ortega, de Deo Vno, Tomus II.

fer tantummodo habere: ergo possibilia, qua talia, non habent actu, & absolute bonitatem, sed habere solummodo possunt: id quod ex vltima tua explicatio- ne bonitatis huius magis claret: quod nimirum, si possibile absolute producat, & sit perfectum, & bonum, produceretur, & erit: in quo rei possibile bonitas solum conditionata, & sub conditione absolute existentia, & productionis sue designatur: non autem bonitas eius actu, & absolute talis, quod solum nostri argumenti antecedens fuit: ex cuius consistentia intentum conclusionis huius secundæ satis euincitur.

6. Probatur vltius conclusio: quia possibilia, qua possibilia præcise nulla amoris, aut affectus specie à Deo amari possunt: ergo, nec, qua possibilia, amari actu, & absolute possunt: consequentia est legitima: si enim amari à Deo actu, & absolute possunt aliqua amoris, vel affectus specie, immò indiuiduatione, amari possunt: cum prædicatum genericum ab speciebus, & indiuiduis omnibus prædicum dari, ponique rebus repugnet. Antecedens probatur: quia nequeunt possibilia, qua talia præcise, amari à Deo amore complacentia, seu gaudij (ut plerique, & plerumque aduersarij censent) nec amore desiderij, ultra quas nulla species amoris est: ergo possibilia, qua talia præcise, nulla amoris specie amari à Deo possunt. Antecedens, quo ad primam partem, probatur primò. Quia complacentia, & gaudium essentia sua est de actuali, & præcise bono: possibilia verò, præcise, qua possibilia, bona actualia, ac de præcise pro vlla temporis differentia non sunt. Secundò probatur inde: quia bona, quæ terminare amorem gaudij, aut complacentia possunt, vltius sui desiderium excludunt: aut possibilia bona, qua possibilia, vltius sui desiderium non excludunt: cum existentia actualis eorum desiderium dari possit, ac sæpe in Deo detur.

7. Secundam antecedentis partem probò: quia desiderium solum esse potest de boni statu ad eiusmodi desiderium non supposito, sed à desiderante per se, vel per alium ponibili, & assequibili. Status autem possibilitatis præcise rerum supponitur ad omnem affectum diuinum; nec à Deo per se, vel per alium ponibilis, & assequibilis est: ergo nequit esse Dei desiderium erga statum possibilitatis præcise rerum. Nihil respondere potest probationi partis primæ, quod non sit ex dictis proximè dissectum: & instantia etiam, quæ contra nos fieri posset ex amore stricto distincto à desiderio, & gaudio strictè dictis, non solum respectu Dei, sed obiecti cuiusvis ostenditur impossibilis, relicturque fusè d. 4. quæstione prima, certamine primo. Quod autem respondere contendit Ruiz sectione tertia, numero vndecimo, ex dictis sect. 1. numero tertio, de conditionata volitione, siue desiderio Dei: in primis in ipsa possibilitate non sitisset sed in conditionatam tenderet existentiam: ac insuper ficta volitio est, & implicatoria, si existentiam rei, ultra possibilitatem, respiciat, est conditionate verbotenus explicata, ut constat ex dictis & statim dicendis, numero 8. Mitto probationem aliam ex diuersitate tendentiæ intellectus in verum, & voluntatis in bonum supra ex Sancto Thoma memoratam, atque ex Aristotele desumptam: eam quippe commodius, & oportunius adducemus certamine quarto, dum paritatis ex sententia ad amorem diuinum obicienda faciemus satis.

8. Sit tertia conclusio: Deus non solum possibilia creata absolute existentia pro aliqua temporis differentia: sed etiam pro nulla temporis differentia absolute extitit vult, & amat verò, & serio desiderio libero existentia ipsorum; non autem possibilitatis præcise, ut nunc ostendebamus. Conclusio, quoad affirmatiuum, quod additur, est contra Doctores tertiæ sententiæ, qui erga solum, & absolutam rerum existentiam amorem Dei admittere videntur: Si tamen mens eorum ex probationibus attendatur, ipsis aduersa non est, neque vllatenus primæ, & secundæ sententiæ fauet: cum amor hic in sola rerum possibilitate non sistat, sed in eorum existentiam tendat. Est autem conclusio hæc fidei proxima, cum 1. Timot. c. 2. dicatur: Omnes homines vult saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, ubi seruum Dei, nec perfunctorium

C 2 solum

solum existentia salutis, & fidei omnium hominum desiderium exprimitur: cum tamen plurimum hominum, & salus, & fides pro nulla temporis differentia sint absolute extitisse, ut fufius ostendimus, d. 4. quæst. 1. à certam. 2. Quod autem liberum eiusmodi desiderium sit, patet: quia nullius rei existentiam absolutam Deus necessario vult, siue efficaci, siue inefficaci amat cunctis fatentibus: tum etiam quia nihil est ante existentiam absolutam rerum, quod Deum eius desiderium cogat concipere.

CERTAMEN IV.

Aduersis fundamentis occurritur.

1. Obiicies primo: possibilis, qua talia præcisè, sufficienter obiectum veritatem habent, ut Dei scientiam actualem terminent: ergo, & bonitatem, ut Dei terminent amorem. Hac contra conclusionem secundam præcisè, contra eam tamen, & primam simul è scientie eiusmodi paritate argues. Scientia diuina, quia omnis scientia & infinita simpliciter, & comprehensiuè primarij sui obiecti Dei est, necessario ad omnia possibilia, qua talia terminantur: sed Dei amor omniamor (ut sic loquar) infinitus simpliciter, & comprehensiuè affectuè Dei obiecti sui primarij æque etiam est: ergo non solum ad possibilia omnia, qua possibilia præcisè, terminari poterit, sed æque necessario, atque diuina scientia terminabitur, coniuncti omnia, quæ à paritate diuine scientie opponi possunt contra nos, multatariam quæ à nostro Ruiz proponuntur, ut simul semelque eorum debitatem ostendam.

2. Ad primum, quod secundam nostram conclusionem oppugnat, respondeo, negando consequentiam ob discrimen inter verum, quod ad intellectum spectat, & bonum, quod ad voluntatem traditum ab Aristotele 6. Metaph. text. 8. ubi Philolophi reliqui, & Sanctus Thomas eiusque interpretes 1. part. quæst. 7. art. 3. & locis, quæ ad rem eandem supra certam. 1. num. 5. retulimus. Nempe, quod verum in intellectu sit, bonum verò in rebus: constat autem experientia intellectum circa ea, quæ ab existentia abstrahunt, quorumque existentia repugnat, actibus veris versari ac proinde in eis veritatem obiectiuam esse. Voluntatem verò, vel gaudij, & complacentie, vel desiderij intellectum circa ea, quæ ab existentia abstrahunt, quorumque existentia repugnat, actibus veris versari ac proinde in eis veritatem obiectiuam esse. Voluntatem verò, vel gaudij, & complacentie, vel desiderij intellectum circa ea, quæ ab existentia abstrahunt, quorumque existentia repugnat, actibus veris versari ac proinde in eis veritatem obiectiuam esse. Voluntatem verò, vel gaudij, & complacentie, vel desiderij intellectum circa ea, quæ ab existentia abstrahunt, quorumque existentia repugnat, actibus veris versari ac proinde in eis veritatem obiectiuam esse.

3. Hinc constat secundum illud, quod primam conclusionem impugnabat paritatem non habere: cum sit à scientia, cuius obiectiuè veritas sufficienter consistit, ad amorem ex defectu bonitatis obiectiuæ rerum pro statu præcisè possibilitatis, omnino impossibile, neque necessarium; sed permissa sufficienti bonitate obiectiuæ rerum, qua præcisè possibilitatem, negatur facile aliunde paritas: etsi enim Dei amor infinitus simpliciter è genere suo, & de se se omniamor formalis, & comprehensiuus Dei affectus sit, sicuti, & diuina scientia est: hæc libera formaliter proxime de se se neque est, neque in suæ lineæ perfectione talis esse debet: immo nec potest. Nam intellectus potentia indifferens, atque à se ipsa formaliter determinabilis ad alterutrum extremum cognoscendi obiecta extrinseca nusquam est; sed solum ab obiectis. Quare, si hæc necessariè obiectiuè veritatis fiat, nequit non ea repræsentare; ne dum illis exercite necessario in cogitis comprehendere.

4. Cum autem volitua potentia diuina perfectissima sit, atque ad voluntatis perfectionem libertas circa obiecta infinita sua bonitate simpliciter tali ad sui amorem non rapientia, aut cogenita pertineat, (ut creata,

& limitata nulla bonitas cogit) ac subinde ad amoris perfectionem erga limitatam, nec summè, & infinita simpliciter bona (nempe creata) libertas exercita, & in actu secundo omnino spectet, sit, ut liberè erga creatam quamvis bonitatem possit, ac debeat exerceri, latitque habeat, ut omniamor, & affectus Dei comprehensio, (si proprie ea locutio ad voluntatis affectum accommodetur) sit, ex eo, quod è Deo obiecto suo primario, & adæquato specificatio formalis de se se omnium creatorum (pro quouis statu amabilia illa sint) amor sit atque absque ulla sui variatione, vel additione, adhuc formalis, & metaphysica liberè erga creata bona exercite extendatur: quemadmodum scientia absque ulla formali, & metaphysica additione, & variatione (quia suæ lineæ perfectionis libertatis formalis proxima, & immediata non est) ad omnia creata vera se extendit necessario.

5. Oppones contra solutionem, & eandem primam conclusionem: Bonitas absolute existentis creature creata, & limitata est, & tamen Deus in illa necessario complacet, iuxta illud Genes. *Vidit Deus quod esset bonum*, & rursus, *vidit cuncta, quæ fecerat, & erat valde bona*. Respondeo primò: his locis complacentiam diuinam de absolute à Deo factis, & existentibus eundem, non autem eius complacentiam necessitatem verbis hæc contineri: nec probare eam necessitatem præcisè ex bonitate obiectiuæ limitatæ creature, cuiusque intentionali motione provenire, sed ab actiua necessitate voluntatis efficacis Dei, quæ creata illa facta sunt, atque necessario ad eorum absolutam existentiam supponitur. Null enim mirum est, si de eis limitatis & creatis bonis à se factis (quæ tamen efficaciter esse voluit) necessario complacet, efficaci sua antecedente voluntate, non autem bonitate limitatæ ipsorum determinatis, & adiectis, quæ sane determinatio, & adactio ad complacentiam de possibilitate bonitatis admittit esse neque eorum possibilitatis voluntate aliqua, neque efficaci Dei, neque egrat, nec sit.

6. Obiicies contra eandem solutionem, & conclusionem primam: Malitia entitativa, & physica impossibilium, & chimerarum nec identificantur cum Deo, neque infinita simpliciter in suo genere est; & tamen Dei displicentia necessaria est erga impossibilia, & chimeras: ergo, etsi limitata sit creata bonitas, nec simpliciter infinita, non excluditur inde diuine de illa complacentie necessitas. Respondeo distinguendo antecedens: necessaria est Deo displicentia negatiua de chimeris, & impossibilibus, id est negatio complacentie de illis facit: quia nihil habent bonitatis physice, sed puram eius generis malitiam, & omnimodam bonitatis physice, sicuti & entitatis repugnantiam; est necessaria displicentia Dei de illis positiua exercite affector.

7. At inquires erga malitiam moralem prauam actionum creatorum (quæ infinita simpliciter non est) est necessaria displicentia Dei, ac circa bonitatem moralem actionum nostrorum, limitatam etiam, complacentia, & ob gratiam, & iustitiam, limitatam vitiis rationalis creatoris necessaria est in Deo amicitia dilectio. Ergo ex limitatione bonitatis admittit in creaturis possibilibus male excluditur diuina complacentie necessitas. Respondeatur: hæc omnia ex præcisà sua bonitate, aut malitia obiectiuæ limitatæ, & motione sua intentionali nullatenus necessitatem, aut complacentiam aut displicentiam diuinam inducere; sed ex perfectione, voluntateve aliqua diuina qua velut actiue ad alterutrum determinatur, quæque, ni ita se gereret, deliceret; nempe, ad odio habendum peccatum ex morali sua infinita bonitate, ipsi malitie morali prorsus aduersa, & auersa; atque item è supremi Iudicis nostrorum actionum, atque inde etiam ad complacendum prosequendumque amore omne actionum nostrorum honestatem, ex quo munere nequit erga alterutrum præ omnihius ipsius voluntas se habere.

8. Accedit pro complacentia necessaria Dei de actibus honestis creatis, quod cum omnes adeo principalius nobis prouinciant, cuiusque scilicet (quantum ad nos) nostri libertas pari potest voluntate, & quantitas